

İSLAM TOPLUMUNUN EĞİTİM, EKONOMİ VE SİYASETTEKİ ROLÜ

es-Selâmu aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtüh!

Değerli kardeşlerim, kıymetli misafirler, muhterem beyler ve muhterem hanımefendiler!

Kulüp Hâcegân Derneği'mizin Hollanda şubesinin tertiplemiş olduğu Aile Eğitim Toplantıları ve Çalışmaları'na hoş geldiniz, şeref verdiniz. Allah hepinizden razı olsun.

Çok uzaklardan gelenler var. Avustralya'dan, Avusturya değil Avusturalya'dan, İsveç'ten, Fransa'dan, Türkiye'den katılan kardeşlerimiz var. Güzel bir yer seçildi. Sakin, imkânları olan, temiz, sevimli bir yer. Burada Kur'ân-ı Kerîm okuyarak Fatihalar okuyarak başladığımız çalışmalarımızın hayırlı, faydalı, verimli olmasını dileriz. Cenâb-ı Mevlâ çalışmalarımızı bereketlendirsin, feyizlendirsin. Sonuçlarını bizim dünya ve âhiretimiz için ve umumi olarak Ümmet-i Muhammed için hayırlı eylesin. Tertip eden, emek ve gayret sarf eden kardeşlerimize Allah büyük mükafaatlar ihsan eylesin.

Aile eğitim toplantılarımızın kaynağı, menşei, başlangıcı, ilki Avustralya'da olmuştur. Avustralya'da kardeşlerimiz sene sonu büyük tatilinden istifade ederek yüzlerce insanı, buna benzer güzel yerlerde toplamışlar; sonra bu çalışmaların çok güzel olduğu görülünce bu güzel âdet Türkiye'de tekrarlanmış. Sonra İsveç'te uygulanmış, Almanya'da yapılmış, Amerika'da, İngiltere'de yapılmış; böylece uluslararası bir güzel âdet hâline gelmiştir. Bizim camiamıza, bizim topluluğumuza mahsus güzel bir çalışma olmuştur.

Aile toplantılarının büyük sonuçları olmuştur. Bu toplantılardan büyük atılımlar çıkmıştır. Mesela dualar ettiğimiz, mâşaallah dediğimiz, ödülleri kazanan Ak Radyomuz böyle bir toplantıda kurulmuştur. Ak Televizyonumuz böyle kurulmuştur. Diğer hayır ve hizmet çalışmaları böyle toplantıların sonunda yapılmıştır.

Hangi ülkede yapılmışsa oradaki kardeşlerimizin uzun mesafeleri aşarak biraraya gelmelerini, muhabbetlerini arttırmalarını, tazelemelerini, tanışmalarını, birlikte hiz-

metleri daha kuvvetli bir şekilde yapmalarını sağlamıştır. Bunlardan çok güzel sonuçlar aldık. Birçok ülkede camiamızın müesseseleri bu sayede teşekkül etti. Camiler, okullar, kitabevleri, radyo yayınları yapılmaya başlandı, dergiler çıkartılmaya başlandı... Bu toplantının da hayırlı olmasını dileriz.

Bu toplantılar bir taraftan dinlenmeyi sağlıyor, bir taraftan dostluk ve muhabbeti, tanışmayı sağlıyor. Bir taraftan da sadece eğlenme değil, ciddi sonuçlara ulaşmayı sağlıyor.

a. Benim Rahmetli Bir Amcam Vardı

Köyde benim rahmetli bir amcam vardı. Çok çalışkan, zengin bir insandı. Daima çalışırdı. Çok babayiğitti, çok dürüsttü. Üç beş kişiye bedel kuvveti vardı. İçki sigara kullanmazdı. Böyle meziyetleri olan bir kimseydi.

Bizim yalıyla kasaba arasında yedi kilometre mesafe var. Onun tarlasının önünden yaz tatilinde sabahleyin kızlar, delikanlılar geçiyorlar, sonra dönüyorlar. Bir gün dayanamamış sormuş:

“Siz ne yapıyorsunuz?”

Demiřler ki;

“Biz yürüyüş yapıyoruz. Vücudumuz kuvvetlensin, idman olsun; sıhhatimiz ve beden eğitimimiz gelişsin diye yapıyoruz.”

Köylü tabiriyle demiř:

“Böyle boş işlerle uğraşacağınıza bir fukaranın, bir zavallı fakirin tarlasını bellese-niz, çapalasanız, orada bir iş yapsanız da bir sonuç olsa ya!..”

Bu basit, sade bir görüş gibi, temenni gibi görünüyor ama benim çok hoşuma gitmiştir.

İnsanlar birçok şeyi boşuna yapıyor. Birçok idmanı, eğitimi boşuna yapıyor. Hâlbuki boş olmayan bir şekilde Allah'ın razı geleceği ve sonucunda güzel semereler, güzel eserler, güzel işler yapılan çalışmalar hâlinde düşünülmesi daha iyi olur. Bizim bu toplantılarımız öyle oluyor. Sadece bir eğlenme, toplanma, dinlenme, gezme değil; büyük işler oluyor. Onun için memnun oluyorum ve mümkün oldukça böyle toplantılara çok uzaklardan da olsa katılıyorum.

Mesela buradayken, [Hollanda'dayken] böyle bir toplantıya davet edildiğim için Avusturalya'ya gidiyorum. Avusturalya'dayken İsveç'e geçiyorum. İsveç'teyken Amerika'ya gidebiliyorum. Sevdiğim için mecburiyet olarak görüyorum. Bu çeşit toplantılara katılmayı çok faydalı gördüğüm için uzak mesafeleri göze alarak yollara çıkıyorum.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Biz -Allah'a hamd ü senâlar olsun- dünya üzerinde önemli, tanınmış bir topluluğuz. Bizi başka İslâm ülkelerinden tanırırlar, severler, bilirler, takdir ederler. Bize ziyarete gelirler. Uluslararası şöhrete sahip yazarlar, onların bağlı olduğu topluluklar, cemiyetler bizim müesseselerimize gelir. Biz de onlara mümkünse gideriz. Uluslararası ciddiyeti olan, saygınlığı olan, sevilen bir topluluğuz.

Aydın, tahsilli, görüş ufku geniş, düşünce, kafa imkânları, kapasitesi sığıması yüksek kardeşlerimiz var elhamdülillah. Profesörler var, çok yüksek mevkilerde bulunan insanlar var. Onları söylemek istemiyorum. Camiamızda siyasetin en yüksek noktalarına çıkmış

insanlar var. Onun için bizim çalışmalarımız önemli çalışmalar oluyor. Sonuçlarından başkaları da bazen görgü ve bilgi olarak istifade ediyorlar. Onlar da aynen bu çalışmalarını yapıyorlar.

Mesela biz bir neşriyat çalışması yapmışsak bu bir güzel numune oluyor, örnek oluyor, başlangıç oluyor. Bize benzer camialar da o şekilde neşriyatlar yapıyor. Sonradan bakıyorsunuz; Türkiye çapında düşmanları korkutan, dostları sevindiren bir neşriyat hamlesi meydana gelmiş. Bu basına intikal ediyor. Gazetelerde konuşuluyor. Yazarlar tarafından yazılıyor. Bir gelişmeye vesile oluyoruz, elhamdülillah.

Böyle toplantılarımıza imkân elverdiği zaman en salahiyetli insanları çağırıyoruz. Bakanlık yapmış, müsteşarlık yapmış, uzman, üniversitelerde profesör insanları çağırıyoruz. O toplantılarda onların fikirlerinden, görüşlerinden büyük istifadeler oluyor. Toplantıya katılanların da hakikaten çok büyük gelişmeler kaydettiklerini müşahade ediyoruz, seviyoruz.

b. Gemlik'te Yedi Gün Toplantı Yapmış-tık

Hiç unutmuyorum:

Gemlik'te bir hafta, yedi veya sekiz gün toplantı yapmıştık. Deniz kenarında, diz boyu kar yağdığı bir zamanda bir yer tutmuştuk. Her gün üç tane konferans vardı, üç kere yedi; yirmi bir konferans! Hepsi son derece kıymetliydi. İlkokul çocukları bile ellerinde kâğıt kalem konuşmaları dikkatle dinliyorlar, not alıyorlardı.

En son gün sonuçlar, dilekler, temenniler bölümünde ağızımız açık kaldı. Küçücük çocuklar kalktılar, geldiler, mikrofonu aldılar. O kadar dikkatle takip etmişler, öyle ciddi şeyler söylediler, öyle güzel sözler sarf ettiler ki hayran kaldık! Büyüklerin ciddiyetinden daha aşığıya kalmayan ciddilikte küçük çocuklar gördük ve sevindik.

Demek ki çalışmalarımız çocuklarımızın da güzel yetişmesine vesile oluyor. Hanımlarımızın da yetişmesine, gelişmesine vesile oluyor.

Bizim camiamız İslâm'ı sadece tek yönlü, tek taraflı, bir açıdan, bir yüzeyden, bir yüz-

den görüp oraya saplanıp sadece o yolda uygulamaya çalışan bir camia değil. Biz hayatın her yönünün İslâmca yaşanması, müslümanca sürdürülmesi; müslüman zihniyetine uygun, İslâmî-Kur'ânî-imanî esaslara uygun ölçüler içinde cereyan etmesi için her sahada çalışma yapıyoruz. Onun için Türkiye'nin ilk motor fabrikasını biz kurduk, bizim camiamız kurdu. Türkiye'nin, Balkanlar'ın en büyük motor fabrikasını biz kurduk. Hâlâ da o fabrika Pan-car Motor diye imalat yapıyor. Benim babam hissedardı. Kuruluş konuşmalarının yapıldığı zaman [Mehmed Zahid Kotku] *rahmetullahi aleyh* Hocamız'ın huzurunda ben de olduğum sırada -ben o zaman henüz öğrenci iken- "Sen de söyle fikrini." diye benim de fikrimi sormuşlardır. Ben de o zaman cevap vermişimdir.

Sanayi hamlesi yaptık. Siyaset hamleleri yaptık. Eğitim hamleleri yaptık. Uluslararası hamleler yaptık. İktisadî hamleler yaptık. Büyük müesseseler kurduk... Allah kısmet ederse ileriye dönük, ilerde çok daha büyük işler yapacak bir imkân, *potansiyel* dediğimiz olabirlik kabiliyeti camiamızda Allah'ın lütfuyla mevcut. Onun için biz zaman zaman

kardeşlerimizi toplayıp istişare yapıyoruz.
Kur'ân-ı Kerîm'de;

وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ

*Ve emruhüm şûrâ beynehüm,*¹ buyruldu-
ğu için müslümanlar işlerini birbirleriyle ko-
nuşarak yaparlarsa akıl akıldan üstün oldu-
ğundan, uzmanlar konuştuğunda işler daha
güzel yapılacağı için zaman zaman bu toplan-
tılarımız böyle istişarî mahiyette oluyor.

Bir seferinde; “Yirmibirinci yüzyıla yak-
laşıyoruz, acaba çalışmalarımızı nasıl yapma-
lıyız?..” diye Ayvalık'ta konuşmalar yapmış-
tık. Çok güzel profesörler konuşmuştu, ba-
kanlar konuşmuştu; çok güzel sözler söylen-
mişti, fikirler ileri sürülmüştü. Biz onları de-
ğerlendirdik. O değerlendirmelerden sonra
bizim camiamızın çalışmaları seviye bakımın-
dan çok yüksek oldu. Çok güzel çalışmalar
oldu, beş yıldızlı. Eğer en son değerlendirme
[ölçütü] beş yıldız ise beş yıldızlı çalışmalar
oldu, elhamdülillah.

Hollanda gibi Türkiye'den uzak olan bir
güzel diyarda toplantı yapıyoruz. Hollan-

---

¹ 42 Şûrâ / 38

da'daki bir dernek, Türkiye'deki bütün kardeşlerimizi [Holanda'ya] getirmek imkânına sahip olamaz. Türkiye'den gelmek isteyen kardeşlerimizin hepsi de buraya gelmeye müracaat ettikleri hâlde muvaffak olamıyorlar. Çünkü bir vize meselesi, müsaade meselesi oluyor.

Fakat kendi çapımızda Almanya'da, Hollanda'da, İsveç'te, yurt dışında yaşayan kimseler olarak bizim de onların sahip olmadığı birtakım tecrübelerimiz var, bu toplumlara tanıyoruz. Yine bizim de bir çeşit uzmanlığımızla buradaki toplanmalarımızdan bu, inşaallah yine bir şûra olacak. Büyük faydalar çıkacaktır diye düşünüyorum. Hiç olmazsa tek tek, hiçbir şey düşünmeden, gelişigüzel yaşamaktansa birtakım kararlar alıp da o kararların ışığında düzenli çalışmak muhakkak ki daha iyi olacak diye düşünebiliriz.

Bu toplantıyı Türkiye'de de yapmamız lazım başka ülkelerde de yapmamız lazım. Çünkü Türkiye ve dünya çok hızlı bir değişim içinde! Bu değişimleri özetleyecek olursak bir kere uluslararası siyaset bakımından, dış siyaset bakımından büyük değişimler ve gelişme-

ler var. Bu bizim çevremizde cereyan ediyor, Balkanlar'da cereyan ediyor, Kafkaslar'da, kuzeyimizde Rusya'da, Avrupa'da, Ortadoğu'da, Afrika'da, Asya'nın güneyinde, güneydoğusunda, Güneydoğu Asya'da, batısında Çin'de, Japonya'da cereyan ediyor...

Hızlı bir siyasî değişim, hızla değişen bir dünya karşısındayız. Bir kere onları düşünmemiz lazım. Bu değişmelerin her birisi bizi ilgilendirebilir. Avrupa'daki değişim rüzgârları Avrupa'da yaşadığımızı göre bizleri etkiler. Başka yerlerde yaşayan kardeşlerimizi de o ülkenin içindeki değişim etkiler. Mesela Rusya'da yaşayan kardeşlerimizi Rusya'daki siyasî durumun kötüye gitmesi, hükümetin değişmesi, komünistlerin tekrar iktidara gelmesi etkiler. Balkanlar'daki savaşlar bizi çok etkiliyor. Bizim oradaki durumumuzu değiştirebilir. Arnavutluk'un durumu, Bosna'nın durumu, Kosova'nın, Sancak'ın, Makedonya'nın durumu çok önemli.

Bizim çevremizdeki başka ülkeler; isim vererek söylemek gerekirse Yunanistan çevresiyle dış siyaset yönünden çok ciddi bir biçimde ilgileniyor. Arnavutluk'ta karışıklıklar

çıkaran Yunanistan'dır. Arnavutluk'un Őu anda başında bulunan kişi Yunan asıllı bir insandır, hanımı Yunan'dır. Arnavutluk'u Yunanistan'a bağlı bir devlet yapmak istiyor. Makedonya ile ilgileniyor, Makedonya ile mücadelesi var. T¼rkiye ile ilgileniyor, T¼rkiye'den toprak talebi var: İstanbul'u istiyor! Bu siyasi çalışmalar, gelişmeler, dış siyaset; için bizim dikkatle takip etmemiz gereken olaylardır.

Oradaki gelişmeler, burada yaşamak zorunda olan, hatta kök salmış olan kardeşlerimizi etkiler. T¼rkiye'nin bu olayların içine girmesi burdaki kardeşlerimizin durumlarını zorlaştırabilir, kolaylaştırabilir. T¼rkiye'nin onlara sahip çıkması bizim kardeşlerimizi güçlendirebilir, zayıflatabilir. Seçimler ve seçilen partilerin zihniyetleri, ırkçıların, birtakım mutaassıp grupların başa geçmesi bizi etkiler. Onun için iç ve dış siyaset ile ilgilenmek zorundayız. Çünkü hatırı sayılır topluluklar hâlindeyiz.

Bu gün biz müslümanlar Amerika'da da kilit durumdayız!

"Biz" dediğimiz zaman müslümanları kastediyorum. Bunu bütün Cumhuriyetçiler,

Demokrat Parti mensupları; hepsi biliyor. Eğer biz derli toplu bir çalışma yapsak istediğimiz partiyi iktidara getirir, istediğimizi başkan yaparız. İstemediğimizi de istemediğimiz için başkan yapmayabiliriz. Bunlar siyasetle ilgili tarafları.

Uluslararası malî sıkıntılar, bunalımlar, düşüşler, çıkışlar bizi ilgilendirir. Japonya'nın sarsılması, Pasifik Kaplanları'nın iktisadî durumlarının bozulması, Malezya'daki kargaşa, Endonezya'daki iç bunalım, tahribat vs. hızla gelişen, yüzde dokuzla ilerleyen Endonezya'yı sarsmıştır!

c. Biz Endonezya Çok Önemli Derken

Endonezya dünyanın en kalabalık müslüman ülkesidir! Müslüman ülke olup da müstakil olan, müstakilen yaşayan müslümanların ülkesi olarak en kalabalık ülkedir. Biz; “Endonezya çok önemlidir.” derken, Endonezya'nın önemini vurgulayıp; “Türkiye'deki kardeşlerimiz Endonezya ile ilgilensin.” derken Endonezya'da bir fırtına, bir kasırga kopmuştur, altı üstüne gelmiştir. Parası pul olmuştur. Bunlarla ilgilenmek gerekiyordu. Daha önceden ilgilenseydik daha iyi olurdu.

Şu anda ilgilenmeye başlarsak ilerisi için iyi olur. İlgilenmezsek ilerisi için zararlı olabilir.

Bu gurbet diyarlarını çalışma vatanı olarak seçmiş ve buralarda yaşamak zorunda olan kardeşlerimizin eğitimi meselesi var. Onların saygın bir eğitim görüp saygın bir şahsiyet olması çok önemli. Sıradan, vasıfsız bir işçi olmak yerine saygın bir kişi olması çok önemli. Ben bazı kardeşlerimizin böyle saygın kişilikler kazanmasını görüyorum ve çok memnun oluyorum. Bulunduğu ülkede saygın kişi olmak, iyi bir tahsil görmek, yüksek bir mevki makam, itibar sahibi olmak önemli. Bu bir eğitim meselesi!

Sonra bu diyarlarda yaşayan milyonlarca kardeşimizin dinî eğitimi, dünya ve âhîret saadetleri çok önemli! Eğer dünyalık kazana-
cağım, zengin olacağım derken bunlar âhîret-
lerini mahvederlerse çok ziyan etmiş olurlar. Dünyaları mâmur olur ama İslâm'dan uzaklaş-
tıkları için âhîretleri mahvolduğu için aslında çok büyük ziyana düşmüş olurlar! Onun için buradaki kardeşlerimizin doğru, gerçek din eğitimini almaları çok önemlidir.

“Doğru” sözünü vurgulamak istiyorum:

Her eğitim, her din eğitimi “doğru” değildir. Eğri din eğitimleri vardır, sapık din eğitimleri vardır!..

Biliyorsunuz, Amerika’da [dört yüz kişi kadar] insan gitti, ormanda topluca intihar etti. Sonra İsviçre’de bilmem kaç villada bir grup insan yine topluca intihar etti.

Neden?

Onlara dinî bilgiler veren başkanları, onları sevk eden, yöneten, sürükleyen insanlar onlara inanç bakımından böyle yaptıkları takdirde âhirette şuna erecekler, buna erecekler [vesaire şeklinde] bazı şeyler söyledikleri için adamlar isteyerek topluca intihar ettiler. [Bunu], inandıkları için [yaptılar] ama inançları yanlıştı. Hayatlarını vermeleri, samimi olduklarını gösteriyor. Ama biz biliyoruz ki bu samimiyet faydalı bir samimiyet değil. Hem dünyaları mahvoldu hem âhiretleri. Onun için inancın inanç olması yeterli değil.

d. İnancın İnanç Olması Yeterli Değil

وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

Mü’minîne ve’l-mü’minâti.

Hoca kardeşimiz burada Kur'ân-ı Kerîm okuduktan sonra hem mü'min erkek ve mü'min kadınlara dua etti hem de arkasından ekledi:

المُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ

*Ve'l-müslimîne ve'l-müslimâti.*²

Müslüman olmak önemli! Mü'min oluyor, yanlış bir şeye iman ederse yanlış inanç Allah indinde makbul değil!

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ

*İnne'd-dîne indallâhi'l-İslâm.*³

Allah'ın kabul ettiği inanç İslâm! Başka bir inanç makbul değil!

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ

*Ve men yebteği ğayra'l-İslâmi dînen fe-len yukbele minhü.*⁴

² 33/Ahzab, 25.

³ 3/Âl-i İmrân, 19.

⁴ 3/Âl-i İmrân, 85.

“İslâm’dan başka bir din edinenin dinini Allah kabul etmeyecek!” diye Kur’ân-ı Kerîm bildiriyor.

O hâlde gerçek İslâm’ı gerçek vechesiyle öğretmemiz lazım.

e. Gerçek İslam’ı Gerçek Vechesiyle Öğretmek Lazım

İslâm’ın öğretilmesi; hürriyet olmayan ülkelerde gerçek değildir, saptırılmıştır, güdümlüdür, kısıtlıdır veyahut yönü değiştirilmiştir. Veya İslâm’ın asıl gerçekleri vurgulanmamaktadır, yanlış yönler sevkedilmektedir.

Mesela; “Bu kadar da koyu müslüman olmamak lazım. İnsan zamanı geldiği zaman şu günahı işlemeli, şunu da yapmalı bunu da yapmalı...” diyorlar. Adam, kızının düğününde içki içmiş; “İçsin.” diyorlar vs.

İslâm’ı Allah’ın razı olduğu vechile anlayıp uygulamak önemlidir! Bunu söyleyebilmek önemlidir!

“Bunu söylersem hapse girerim, bunu söylersem memuriyetimden olurum, şu zarara uğrarım...” denilen bir yerde İslâm doğru öğretilmiyor demektir. Bu da bir tehlikedir.

İslâm'ı öğretiyorum, derken İslâm doğru öğretilmiyorsa bu tehlikedir. Büyük bir tehlikedir. Biz bunlara karşı da korumalı olmalıyız. Kendimizi korumalıyız, çoluk çocuğumuzu, kardeşlerimizi korumalıyız. Çok önemli!

Onun için üzerimize çok görevler düştüğünü vurgulamak istiyorum. Hepimizin idraki nispetinde, irfanı nispetinde, ilmi, imkânı, malî gücü nispetinde, mevkii makamı, satvet ve kuvveti nispetinde İslâm'a karşı borcu vardır, ödevleri ve görevleri vardır. Biz bu görevleri yaptığımız zaman dünyadan ses getirecek bir topluluğuz.

Bugün dünyanın gündemini kimler çiziyor? Kimler yönlendiriyor? İnsanları nereye sevk ediyor?.. Bu noktada müslümanların hiç söz hakkı yok mu? Herkes insanları bara, pavyona, eğlenceye, caza, çılgınlığa, deliliğe sevk ederken eğlence namına, keyif, zevk namına uyuşturuculuğa sevk ederken gençliği mahvederken bizim de bir sözümüz olmamalı mı? Bir gayretimiz olmamalı mı? Biz onu yapmadığımız zaman Allah bize bunun hesabını sormayacak mı?!..

Onun için hanımlar, beyler, zenginler, fakirler, işçiler, tahsilliler, patronlar olarak hepimizin görevleri olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca Türkiye’de yeni birtakım şartların ortaya çıktığını da vurgulamak istiyorum:

Türkiye’de Hepinizin üzüntüyle takip ettiği olaylar olmaktadır. Bu açıkça yetkili ağız-lardan söylenmektedir. Siyasetin yargıya baskı yaptığı en yüksek yargı memurları, amirleri tarafından söylenmektedir. Siyasetin hukuka tesir ettiği, adaletin uygulanmasının engellendiği söylenmektedir. Çok abuk sabuk işler yapılmaktadır.

Hürriyetler kısıtlanmaktadır. İnsanın ibadet hürriyeti, giyim hürriyeti, tahsil hürriyeti, inancına göre istediği işleri yapabilmesi kısıtlanmaktadır. Bazı kimseler zorla, zorbalıkla; “Benim istediğim gibi olacaksınız!” demektedir. Bazı kimseler bazı kimseleri tepeden tırnağa iftiralarla taciz etmektedir, yormaktadır, üzmektedir; itibarına tecavüz etmektedir. Onun için bunlar da bizi ilgilendiriyor. Türkiyemiz bizim Türkiyemiz olduğu için bunlar da bizi ilgilendiriyor. Ve bizim dışardan

kalabalık bir kitle olarak bunlara olumlu etkilerimiz olabilir. Bunları düşünmeliyiz.

“Bulduğum yerden Türkiyem’e ne gibi faydalı işler yapabilirim!” diye düşünmeliyiz.

Türkiye’deki hayırsız, verimsiz, yanlış gelişmeleri nasıl engelleyebiliriz? Hastalıkları nasıl tedavi edebiliriz? Zararları nasıl telafi edebiliriz?!..” diye düşünmemiz gerekiyor.

f. Bizim İçin Türkiye'mizi Düşünmek de Bir Görev

Bizim için Türkiye’imizi düşünmek de bir görev. Çünkü o elden giderse çok acı bir durum olur. Bir kere ecdadımızın yadigârıdır ve emanetidir. Babalarımızın, dedelerimizin, şehitlerimizin bize emanetidir, bizimdir. Bizim orayı korumamız, kollamamız lazım. Sömürmememiz lazım, geliştirmemiz lazım. Hizmet etmemiz lazım. Bunların hepsi önemli şeylerdir.

Bir şeyin içinden düzeltilmesi mümkün olmadığı zaman dışından düzeltilmesi daha da kolay olur. O da önemlidir. Onun için dıştaki kardeşlerimizin düşüncelerinin, fikirlerinin, çalışmalarının Türkiye’ye çok faydalı olacağını düşünüyorum.

Bir de bizim [Hollanda'da] yaşıyan kardeşlerimiz -kendileri- de bilirler. Büyük ölçüde kendi ülkelerinden daha serbest hareket edebilmektedirler. "Büyük ölçüde" diyorum, "tamamen" diyemesek bile kendi ülkelerinden daha rahat hareket edebilmektedirler. Bunun sebebi, bu ülkelerdeki insanların kendi hürriyetlerine, haklarına karşı çok duyarlı olmalarından, haklarını kazanmak için mücadele verdiklerinden, bir hak-adalet dengesinin bu ülkelerde teşekkül ve teessüs etmiş olmasıdır! Biz bu hazır ortamdan istifade ediyoruz. Bu ortamın içine girdiğimiz için biz de bunların tarih boyu mücadele edip de kurmuş oldukları dengeden, dengeli ortamdan istifade ediyoruz. Onun için buralarda bazı şeyleri daha rahat yapabiliyoruz. Türkiye'de yapılamayan, engellenen, zorluk çekilen, konularda buralarda daha rahat çalışılabiliyor. O hâlde o çalışmaları da tespit etmemiz, o çalışmaları da yapmamız lazım. Bu bakımdan sizler önemlisiniz.

Yurtdışındaki Türkiyeliler, müslüman kardeşlerimiz çok önemlidir! Ben bu düşüncede olduğum için geçen sene 1997 yılında İsveç'teki Aile Eğitim Toplantısı'na çıktıktan

sonra yurtdışındaki çalışmalara eskiden çok eğilemediğim için eğilmeye karar verdim. Avrupa'da, İngiltere'de, Amerika'da, Avust-ralya'da daha çok çalışma yaptım. Bu bir se-nelik çalışmaların sonucunda Allah'a hamd ü senâlar olsun, şu anda İngiltere'de üç dönüm arazi üzerinde üç katlı bir okulumuz ve bir Kotku Mescidi'miz vardır. Kardeşlerimizin bir kısmı gitti gördü. Cuma namazı dahi kılınan bir mescidimiz vardır. Bir okulumuz vardır. Çalışmalar devam etmektedir. Oradaki kar-deşlerimiz borcunu ödemeye çalışmaktadır.

Almanya'da büyük gelişmeler olmuştur. Daha başka ülkelerde büyük gelişmeler ol-muştur. Ben bunların teferruatıyla sizi [meş-gul etmek] istemiyorum ama Avustralya'da çok güzel gelişmeler olmuştur, çok büyük atılımlar yapılmıştır. Bunları burada müzâke-re etmek için gelişen, değişen dünyada kim-senin gerisinde kalmamak, yapabileceğimiz çalışmaları güzel tesbit edip topluca, birbiri-mizle yardımlaşarak daha büyük çapta, daha güzel şekilde yapmak için yirmibirinci yüzyıla girerken yurtdışında bulunan ve birtakım imkânlarla sahip müslümanlar olarak çeşitli konularda neler yapabiliriz diye bu toplantı-

larda bunların konuşulmasını, müzâkere edilmesini düşünüyorum. Teklif ediyorum, temenni ediyorum.

Bunlar düşünölsün ve bu toplantılardan yurtdışı çalışmalarımız için çok olumlu, verimli sonuçlar, tavsiyeler çıksın; fikirler üretilsin. Biz onları önümüzdeki yıllarda, bu toplantıdan bundan sonraki toplantıya kadarki zamanda başarıyla uygulamaya çalışalım. Böylece gündün güne yurtdışında müesseselerimiz köklensin, kuvvetlensin.

Biz, ölkce olarak Avrupa ile birleşmeye karar vermiş bir ölkeyiz. Yönetimimiz Avrupa ile birleşmeyi amaçlıyor. Bunun için müracaatını yapmış bir ölkce. Devam etmektedir, müracaat yapılmıştır. İtirazlar vardır, “Beklenilsin, olur veya olmaz.” denilmektedir. Ama bakarsınız birden oluverir. Oluverdiği zaman burada müesseseler kurulmuş, kardeşlerimiz kendilerini geliştirmiş olurlarsa o zaman bu birleşmeye, bu beraberliğe daha kuvvetli şartlarla, ortamla, iyi bir şekilde girmiş oluruz. Onu hazırlamak da lazım.

Benim kendi görüşüme göre bu, böyle bir birleşme uygun olmayabilir!

Almanya'nın söylediği gibi yahut daha başka ülkelerin söylediği gibi Avrupalılardan; “Siz bizimle kültür bakımından, medeniyet bakımından farklı şartlara sahipsiniz. Biz sizinle birleşemeyiz, siz bizimle birleşemezsiniz, bu tabii olarak mümkün değildir, ictimaî olarak mümkün değildir!” diyenler var. Ben de onlar gibi düşünüyorum:

Evet, biz onlarla birleşemeyiz belki. Çünkü çok farklıyız. Zevklerimiz, inançlarımız, medeniyetimiz, ahlâkımız fevkalade değişik, farklı. Bunların televizyonlarına bakılırsa İslâmî ölçüler üzerinden değerlendirmesi yapılırsa çok farklı olduğumuz görülür. Toplum yaşantıları da öyle! Ama biz bunu istesek te istemesek te Avrupa'da kardeşlerimiz yaşıyor, Amerika'da, Avustralya'da kardeşlerimiz yaşıyor. İstesek de istemesek de bu birleşme belki olacak belki olmayacak. Bu süreç bizim dışımızda. Başlatılmış olan süreç devam etmektedir.

Onun için herkes uzmanlık dalında bilgisini ortaya koysun. Önümüzdeki aylar, yıllar, kendimiz, kendi çalışmalarımız, kazancımız, çocuklarımızın yetişmeleri, eğitimi, İslâm'ın

buralara yayılması, yerleşmesi, Allah'ın rızasını kazanmamız için neler yapmamız gerekiyorsa bunları düşünelim; müzâkere edelim, sonuçlara varalım.

Bu toplantımız böylece bize ışık tutsun.

Allahu Teâlâ hazretleri çalışmalarımızın hayırlı, verimli olmasını nasip etsin. Güzel fikirlerin ortaya çıkmasını, güzel eserlerin, güzel kararların alınmasını nasip eylesin. Allahu Teâlâ hazretleri hepinizden razı olsun. Dünya ve âhiretin hayırlarına, saadetine cümlelenizi erdiresin.

es-Selâmu aleyküm ve rahmetullâhi ve berakâtüh!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

3 Cemâziye'l-Âhir 1419 / 25.09.1998

Hollanda

[Bütün KONFERANSLAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

